

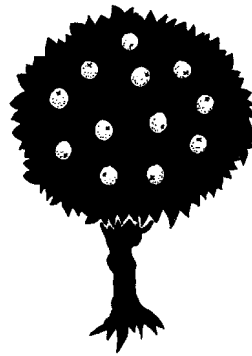
LEERPLAN WAW (groep 8; 11-12 jaar)

Module 7

Aantal lessen 2

טו בשבט

TOE BISJVAT

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

www.jeled.net

GAN	ALEF	BETH	GIMMEL	DALET	HEE	WAW

LES 1

Onderwerp: Herhaling Toe Bisjvat; Geschiedenis

Benodigdheden:

- * **werkboekje Toe Bisjvat: geschiedenis en gebruiken**
- * **Van Jom tot Jom (blz 181-188);**
- * *Misjna: Masechet Rosj Hasjana*
- * *sidoer met Nederlandse vertaling (Lecha Dodie)*
- * *loeach NIK*
- * *pen of potlood*

Inleiding (± 20 min)

Deel het werkboekje uit en laat de leerlingen bladzijde 1 zelfstandig maken: aan de hand van de opgegeven woorden de hoofdzaken van Toe Bisjvat vertellen. Zorg voor extra informatie over Toe Bisjvat, waarin ze kunnen opzoeken wat ze niet meer weten, bijvoorbeeld Van Jom tot Jom en/of de werkboekjes Toe Bisjvat van leerplan Gimmel en Dalet. Vraag de leerlingen om zoveel mogelijk van de woorden in hun verhaal te verwerken, ze hoeven de volgorde niet precies aan te houden. Laat de leerlingen daarna ieder hun eigen verhaal over Toe Bisjvat voorlezen.

Verwerking (± 35 min)

Werkboekje bladzijde 2 tot en met 6

Lees bladzijde 2 klassikaal. Zorg ervoor dat de leerlingen zich realiseren dat er verschillende soorten feestdagen zijn. Een יום טוב is door de Tora voorgeschreven, zo'n dag lijkt een beetje op sjabbat, we steken kaarsen aan, maken kiddoesj en moutse etc. Laat de leerlingen nog een ander voorbeeld geven. Bij iedere jomtov horen mitswot en minhagiem: vraag ook hier voorbeelden van. Andere bijzondere dagen komen niet uit de Tora. Ze herinneren aan belangrijke gebeurtenissen uit de geschiedenis. Op zo'n feest maken we geen kiddoesj etc, maar er zijn wel speciale mitswot en minhagiem die er bij horen. Vraag je leerlingen welke speciale dingen we met Chanoeka en Poeriem doen. Zorg ervoor ze zich realiseren dat Toe Bisjvat in geen de twee groepen feestdagen valt.

Lees het stukje misjna op bladzijde 2 (eventueel uit een 'echte' misjna). Wie heeft dit wel eens eerder gelezen? Wanneer? (Het is dit jaar al wat uitgebreider behandeld in de module voor Rosj Hasjana). Laat vier leerlingen de uitleg op bladzijde 3 lezen, en geef ze de opdracht iets over een van de vier Nieuwjaars aan de groep te vertellen. Maak daarna bladzijde 4. Op bladzijde 3 wordt steeds een hint gegeven over de datum - de volgorde van de maanden en het jaargetijde waarin de maanden vallen kunnen de leerlingen afleiden uit de loeach. Lees daarna samen bladzijde 5 en 6: wijs de leerlingen er op dat de betekenis van het feest in de loop van de eeuwen steeds verandert!

Kun je maar één les aan Toe Bisjvat besteden, maak dan de opdracht op bladzijde 6 niet. Ga door naar bladzijde 11, (zie de instructies bij les 2) en probeer zoveel mogelijk van het werkboekje af te maken.

In een jaar waarin je ruimte hebt voor twee lessen over Toe Bisjvat, maak je de opdracht op bladzijde 6 wel: troostende woorden zoeken in Lecha Dodie. Met enige hulp en aanwijzingen van jouw kant zullen de leerlingen deze moeilijke opdracht wel kunnen maken. Vertel dat het joodse volk in sommige coupletten van Lecha Dodie wordt voorgesteld als iemand die heel verdrietig is. Waaraan kun je dat merken? En hoe probeert Sjelomo Alkabets te troosten?

Kijk voor meer info en spelletjes over Toe Bisjvat op www.jeled.net (kinderen, bijzondere dagen). In het gedeelte voor leerkrachten vind je onder 'didactiek' tips hoe je met JELED les kunt geven aan groepen met grote niveaoverschillen tussen de leerlingen.

LES 2

Onderwerp: Gebruiken op Toe Bisjvat

Benodigdheden:

- * **werkboekje Toe Bisjvat, geschiedenis en gebruiken**
- * *witte en rode wijn (of water en druivensap/rode limonadesiroop)*
- * *4 glazen of doorzichtige plastic bekertjes*
- * *verschillende soorten vruchten, fruitmesje*

Inleiding (±10 min)

Herhaal de belangrijkste punten uit de vorige les: wat is het verschil tussen Toe Bisjvat en andere feestdagen? Wat betekende Toe Bisjvat voor iemand die leefde in de tijd toen het Beet Hamikdasj nog bestond? Herhaal beknopt Tsfat - Kabbalisten - Lecha Dodie.

Verwerking (±35 minuten)

Werkboekje: Toe Bisjvat, geschiedenis en gebruiken blz 7 tm 16

Behandel bladzijde 7 (gewoonten op Toe Bisjvat) klassikaal. Vertel dat Schoteltjesavond nog steeds door de Portugese Gemeente in Snoge gevierd wordt.

Ga door met bladzijde 8 en illustreer je verhaal door steeds een glas in een andere kleurencombinatie in te schenken. Doe de vragen klassikaal, stimuleer je leerlingen om na te denken. De *kleuren* van de wijn zijn de kleuren van de natuur in Israël: van de winter (wit, sneeuw, kale takken) naar volop lente (rood van voorjaarsbloemen, in Israël vooral anemoon, tulp, klaproos en een soort rode boterbloem). De glazen vertellen een belofte: net zoals de natuur ieder jaar herleeft, zo zal er ook het joodse volk herleven. *Vier glazen wijn*: bij Pesach beloften van verlossing, uittocht uit Egypte, begin van de tocht door de woestijn op weg naar Israël. Op Toe Bisjvat: symbool van verlossing uit ballingschap en terugkeer naar Israël.

Maak daarna bladzijde 9: verschillende soorten vruchten. Vraag steeds voorbeelden van iedere groep, en eet daarna vruchten die aan dit 'signalement' voldoen. Groep 1: aardbei, sharonvrucht etc. Groep 2: olijven, perzik etc. Groep 3: kiwi, mandarijn, banaan etc. Zeg ook de berachot over de vruchten!

Lees de midrasj op bladzijde 10 en maak de vraag. Behandel daarna bladzijde 11: nieuwe betekenissen van Toe Bisjvat in de 20e eeuw. Lees het verhaal over 'De jarige bomen' van Clara Asscher-Pinkhoff en maak de vragen op bladzijde 14. Doe als laatste bladzijde 15 over Toe Bisjvat in de 21^e eeuw en geef de opdracht op bladzijde 16 als huiswerk mee. Geef eventueel zelf nog een aantal extra sites op waar je leerlingen kunnen zoeken. Voor je eigen informatie is een artikel van Rabbijn R. Evers over Jodendom en Milieu bijgevoegd.